

На перший погляд, розглянута чотириохрівнева система виборчих комісій передбачає суттєве фінансування додаткових робочих місць, але зауважимо, що в Україні створено 27 відділів адміністрування Державного реєстру виборців (працює по дві особи) та 755 відділів ведення Державного реєстру виборців (працює від чотирьох до шести осіб). Отже, постійні виборчі комісії можуть функціонувати на базі вже створених відділів адміністрування/ведення Реєстру, на постійній основі у складі виборчих комісій другого і третього рівнів мають працювати голова, секретар комісії та штатні працівники відділів адміністрування/ведення Державного реєстру виборців відповідно, на другому рівні доцільно передбачити централізовану бухгалтерію для другого та третього рівнів. Четвертий рівень формується лише на період проведення виборів/референдумів з метою належного виконання виборчого законодавства на період проведення загальнодержавних або місцевих виборів – щоб виборчі комісії могли проводити доукомплектування тимчасовими членами.

На нашу думку, з позиції будування правової держави та з урахуванням українських реалій дотримання принципу розподілу та єдності державної влади, існує доцільність введення чотириохрівневої системи виборчих комісій з метою забезпечення реалізації виборчих прав громадян, проведення чесних, прозорих і демократичних виборів, чому і сприятиме Комітет з питань державного будівництва та місцевого самоврядування Верховної Ради України, а також Центральна виборча комісія.

Введення розглянутої моделі виборчих комісій забезпечить створення належного кадрового потенціалу виборчих комісій, який буде здатен проводити вибори на рівні міжнародних виборчих стандартів та відповідно до керівних принципів виборчого процесу законності, прозорості, рівності.

На нашу думку, у державі гостро постає питання правового, ідеологічного і патріотичного виховання молоді – майбутніх творців політичної системи нашої держави. Правова освіта надає можливість суб'єктам виборчого процесу захищати в суді свої права. Вважаємо, що реалізація намічених напрямків допоможе задовольнити освітні потреби держави у професійній та ефективній роботі виборчих комісій, взаємодії інших суб'єктів виборчого процесу між собою, підвищити якість їх взаємодії з органами публічної влади. Така модель системної та спільної освіти суб'єктів виборчого процесу повинна сприяти формуванню потреби і здібності до рівноправної взаємовигідної партнерської взаємодії.

Література.

1. Аксакова Р. М. Особливості організації та проведення місцевих виборів 2006 року в Україні / Р. Аксакова // Вісник Центральної виборчої комісії. – Київ : Вид-во Центральної виборчої комісії, 2006. – № 2 (4). – С. 86–89.
2. Андрушко П. П. Злочини проти виборчих прав громадян та їх права брати участь у референдумі: кримінально-правова характеристика : монографія / П. П. Андрушко. – Київ : Вид-во КНТ, 2007. – 328 с.
3. Підсумковий звіт за результатами загальнонаціонального спостереження за парламентськими виборами – 2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://opora.ua/org/news/3573-pidsumkovyj-zvit-za-rezultatamy-zagalnonacionalnogo-sposterezhenija-zaparlamentskymy-vybora-my-2012>. – Назва з екрану.

4. Про державну службу в Україні [Електронний ресурс] : закон України від 16.12.1993 р. № 3723-XII, із змінами від 02.12.2010 р. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.

5. Про Порядок організації навчання осіб, які претендують на призначення на посади голів, заступників голів та секретарів окружних виборчих комісій з виборів народних депутатів України [Електронний ресурс] : постановою Центральної виборчої комісії від 31.01.2013 р. № 15. – Режим доступу: <http://www.cvk.gov.ua>.

6. Савков А. П. Професійна підготовка учасників виборчого процесу / А. Савков // Актуальні проблеми державного управління: збірник наукових праць. – 2013. – Вип. 2(54). – С. 130–134

7. Система он-лайн навчання членів виборчих комісій // Вісник Центральної виборчої комісії. – Київ : Вид-во Центральної виборчої комісії, 2013. – № 2(26). – С. 11.

8. Стешенко Т. Взаємовідносини виборчих комісій з органами місцевого самоврядування / Т. Стешенко // Теорія та практика державного управління: матеріали III міжнар. наук. конгресу (Харків, 26 лют. 2003 р.). – Харків, 2003. – Вип. 2. – С. 57–60.

9. У ЦВК обговорили остаточний звіт місії БДІПЛ ОБСЄ зі спостереження за виборами народних депутатів України 2012 року. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://electioninfo.org.ua>.

10. Якісна організація виборів залежить від підготовленості членів виборчих комісій // Вісник Центральної виборчої комісії. – Київ : Вид-во Центральної виборчої комісії, 2005. – № 2 – С. 10–12.

УДК 332.1(477.64)

Валерій Черкаска

ДЕРЖАВНІ МЕХАНІЗМИ ЗМІЦНЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ ЯК ПРИМОРСЬКОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ

У статті проаналізовано соціально-економічні та екологічні проблеми розвитку Запорізької області, а також обґрунтовано механізми підвищення економічного потенціалу цього приморського регіону України. Визначено основні стратегічні напрями, механізми залучення та ризики інвестиційної діяльності на території Запоріжжя.

Ключові слова: механізми державного управління, економічний потенціал, приморський регіон, адміністративно-територіальна реформа, регіональна політика.

Стратегічна мета і сутність нової Програми активізації розвитку економіки полягають не тільки в тому, щоб прискорити зростання макроекономічних показників. Це важливе, але підпорядковане завдання. Її основна мета – змінити саму модель соціально-економічного розвитку України, перевести національну економіку на рейки інтенсивного випереджального зростання

© Черкаска В.В., 2013.

за рахунок впровадження інновацій, розкриття інвестиційного потенціалу [2, с. 3].

Найбільш ефективними механізмами забезпеченням сталого розвитку будь-якого регіону України, а особливо Запорізької області, виступає органічне поєднання вітчизняного економічного потенціалу, довгострокових закордонних інвестицій з науково-експертним супроводом з боку провідних фахівців у галузі державного регулювання економікою. Але це матиме успіх лише за умов використання новітніх інтерактивних технологій залучення широкої громадськості до розробки, впровадження й моніторингу управлінських економічних стратегій. Визначальною ознакою такого підходу є спрямування об'єднаних зусиль влади, бізнесу та громадськості на збереження й розвиток потенціалу і традицій Запорізької області задля відчутного покращення життя мешканців кожної територіальної громади.

Аналіз останніх наукових досліджень і публікацій свідчить про те, що у вітчизняній та зарубіжній літературі проблемам економічного потенціалу присвячено чимало фундаментальних праць, орієнтованих, насамперед, на вивчення суті інвестиційного процесу, ефективності інвестиційної діяльності, системи її економічного стимулювання тощо. Це роботи таких вчених, як Г. Александер, О. Барановський, П. Абрамов, В. Борщевський, Є. Бойко, М. Беліма, Д. Білик, С. Буткевич, А. Вдовічен, О. Вовчак, В. Галенко, М. Долішній, А. Доругонцов, А. Оболенський, А. Шаров та інші.

Питання формування інвестиційної активності та привабливості, визначення ефективності діяльності підприємств розглянуто у працях учених: С. Аптекаря, І. Бланка, Н. Брюховецької, І. Булеєва, О. Косенко, О. Носової, П. Перерви, А. Пересади, В. Савчука, А. Садекова, В. Хобти, М. Чумаченка.

Разом із тим, не усі аспекти складної і багатогранної проблеми ефективності інвестиційної діяльності, особливо на регіональному рівні, з'ясовані й отримали належне обґрунтування. Багато положень носять суперечливий характер і залишаються відкритими для наукової дискусії. Насамперед, відсутній аналіз інвестиційного процесу як регіонального мікроекономічного явища. Крім того, поглибленої розробки потребує питання визначення шляхів активізації залучення інвестиційних ресурсів у економіку регіонів України, формування стратегії інвестиційно-інноваційних заходів соціально-економічного розвитку регіону, поліпшення його інвестиційного клімату тощо.

До невивірених раніше частини загальної проблеми слід віднести те, що існуючі вітчизняні методики оцінки економічного потенціалу регіонів, які спрямовані на визначення їх інвестиційного рейтингу, не враховують інвестиційний ризик, не дають уявлення потенційним інвесторам про можливі напрями вкладання інвестицій у кожному конкретному регіоні. По суті, вони лише констатують фактичний регіональний (галузевий) розподіл інвестицій, який здійснюється виходячи із інтересів інвесторів, та не дають можливості встановити перспективи залучення інвестицій у економіку конкретного регіону.

Метою статті є аналіз чинників, що гальмують економічний розвиток Запорізького регіону, а також авторське бачення розробки й впровадження механізмів підвищення економічного потенціалу Запоріжжя як приморського регіону України.

Загалом у приморських регіонах України, межі яких віддалені від морів не більше, ніж на 300 км

(АР Крим, Одеська, Херсонська, Миколаївська, Запорізька області та м. Севастополь), проживає 29 % українського населення. Південь України акумулює третину економічного, демографічного і сільськогосподарського ресурсного потенціалу країни, майже 70 % рекреаційно-туристичного потенціалу, увесь рибпромисловий, транспортний морський і більшу частку транспортного річкового потенціалу (у гирлах річок, що впадають до Чорного і Азовського морів). На Південь України припадає майже 35 % реалізованої промислової продукції, 21 % виробництва м'яса, 12 % яєць, 17,2 % зернових і зернобобових, 36 % насіння соняшника, 35 % овочів [9].

Запорізька область, як і загалом приморські регіони, є: морським гео економічним і геополітичним «фасадом», через який здійснюється зв'язок України зі світом; транс кордонною територією, через яку проходять енергетичні, торговельні й транспортні шляхи; зоною розвитку морегосподарського комплексу; «територією розвитку» за рахунок розвитку рекреації і туризму; полігоном впровадження нових технологій (екологічно чисте виробництво, інноваційні технології у морегосподарському комплексі тощо) [4, с. 1].

За соціально-економічними показниками свого розвитку Запоріжжя займає середнє положення між високорозвиненими приморськими регіонами (АР Крим, Одеська область, м. Севастополь) і депресивними (Херсонська, Донецька і Миколаївська області).

Запорізька область є одним з найбільш технологічно розвинених регіонів України із значним науково-технічним та виробничим потенціалом. Регіон є провідним центром вітчизняного авіадвигунобудування, виробництва трансформаторів та іншої високотехнологічної продукції. У регіоні діють більше, ніж 160 потужних промислових підприємств. Металургійний комплекс представлений такими відомими в усьому світі підприємствами, як ВАТ «Запоріжсталь», «Дніпроспецсталь», «Український графіт», «Запорізький виробничий алюмінієвий комбінат», «Титаномагнієвий комбінат» тощо.

У м. Запоріжжі розташовані відомі підприємства машинобудівної галузі, а саме: ВАТ «Мотор Січ», ВАТ «Запорізький трансформаторний завод», ЗАТ «Запорізький автомобілебудівний завод» та ЗАТ «ІВЕКО – Мотор Січ».

Крім того, у регіоні активно функціонують такі підприємства, як: ЗАТ «Завод алюмінієвої катанки», ВАТ «Запорізький абразивний комбінат», ВАТ «Азовкабель», ВАТ «АзМОл» (хімічна промисловість), ВАТ «Запоріжкран», ВАТ «Рефма» (холодильне обладнання), «Пиво-безалкогольний комбінат «Славутич», ЗАТ «Пологівський олійноекстракційний завод» та інші.

Енергетичний комплекс області – найпотужніший в Україні. У 2005 році запорізькими електростанціями вироблено 29,6 % загального обсягу електроенергії України. На території регіону розміщена Запорізька атомна електростанція – найбільша АЕС у Європі, встановлена потужність якої складає 6000 мВ [3].

Одним із показників рівня життя населення Запорізького регіону є рівень середньомісячної заробітної плати, яка в області нижча, ніж по Україні в цілому. Так, якщо середньомісячна заробітна плата в середньому по Україні у 2012 році (у розрахунку на одного штатного працівника) складала 2722 грн., то у Запоріжжі – 2653 грн. [8, с. 1].

Традиційно головними джерелами інвестування економіки Запоріжжя залишаються власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких освоєно близько 53 %, а також кредити банків та інші позики – 25 % (загального обсягу капітальних інвестицій в економіку регіону).

За нашими оцінками, до чинників, що гальмують економічний розвиток Запорізького регіону слід віднести наступні.

1. Поглиблення територіальних диспропорцій в області, занепад аграрних районів, неефективне використання земель сільськогосподарського призначення; посилення нерівномірності навантаження на рекреаційний потенціал у зв'язку з існуванням значних неосвоєних рекреаційних територій, висока плата за землю і проблеми, пов'язані із землевідведенням.

2. Зростаюча тінізація послуг туристично-рекреаційного комплексу в приморській смузі, що призводить до втрати місцевими бюджетами значної частки потенційних доходів і звужує можливості розвитку комунальної інфраструктури, адекватної збільшенню припливу рекреантів. Не проведена інвентаризація (категоризація) приватних, зокрема сільських садиб, господарі яких приймають туристів і відпочиваючих. Відсутність об'єктивної офіційної бази мережі приватних готелів та інших місць розміщення економ-класу, закладів харчування, місць дозвілля тощо.

3. Незадовільна якість транспортної інфраструктури в регіоні. Низька пропускна здатність портів, аеропортів, залізниць, нерозвиненість системи міжнародних транспортних коридорів. Недостатня забезпеченість транспортною доступністю приморської зони з боку внутрішніх регіонів України, слабо розвинена транспортна інфраструктура вздовж морського узбережжя.

4. Складний стан техногенно-екологічної безпеки територій області, зокрема незадовільний стан малих річок та підтоплення територій; загострення проблеми ерозії земель, зсувних та абразійних процесів, що руйнують берегову лінію, особливо у прибережній рекреаційній зоні; підвищення рівня забруднення поверхневих і підземних вод; забруднення вод пестицидами та отрутохімікатами; наявність складів з вибухонебезпечними речовинами; скорочення зон вільного доступу до узбережжя. Загроза дестабілізації санітарно-екологічної ситуації в результаті виходу з ладу застарілих об'єктів водовідведення у приморських поселеннях тощо.

5. Падіння обсягів вилову риби, високий ступінь зношеності основних фондів риболовецької та рибопереробної галузі, нерозвиненість інфраструктури інноваційних підприємств з вирощування та переробки морепродуктів. Незабезпеченість внутрішнього споживчого попиту на морепродукцію (80 % складає импорт). Занепад морської аквакультури. Більше п'ятнадцяти років українською державою не виділялись кошти на розвиток інфраструктури рибної галузі, майже не здійснюється капітальний ремонт гідротехнічних споруд, не відбувається модернізація та будівництво нових рибовідтворювальних та рибопереробних заводів [6].

До основних механізмів підвищення економічного потенціалу Запорізької області як приморського регіону України слід віднести перелічені нижче.

1. Розвиток транскордонного співробітництва за рахунок забезпечення інтеграції портової, річкової та залізничної інфраструктур із здійсненням поступового переходу до впровадження транспортно-технологічних і транспортно-логістичних схем, які відповідають міжнародним стандартам.

Інвестування у морську і річкову портову інфраструктуру з метою збільшення пропускної здатності портів і повернення втраченого за останні десятиліття вантажопотуку.

Використання повною мірою розвиненої системи річкових судноплавних трас (Дунай, Дніпро, Дністер, Дон),

можливостей для виходу з континентальних районів Європи на світові торговельні шляхи в інших морських регіонах (Балтійський, Каспійський, Арктичний), участь у реалізації єдиної транспортної мережі ЄС «Європа – Близький Схід». Розвиток прикордонного співробітництва із сусідніми країнами, зокрема за рахунок морських і річкових перевезень.

Міністерству інфраструктури України спільно із Запорізькою обласною державною адміністрацією слід розглянути питання активізації розвитку міжрегіональних і міжгалузевих зв'язків, відновлення морського сполучення як у межах окремих приморських поселень так і уздовж узбережжя між різними районами, а також річкового пасажирського сполучення в акваторії річки Дніпро.

Міністерству промислової політики України спільно із Запорізькою обласною державною адміністрацією необхідно розробити економічне обґрунтування щодо розміщення замовлень на будівництво річкових і морських суден на українських суднобудівних заводах, що призведе до мультиплікативного ефекту подальшого розвитку металургії, будівництва, машинобудування.

2. Підвищення конкурентоспроможності рекреаційно-туристичної сфери. Рекреація і туризм на Запоріжжі повинні стати є однією з провідних сфер діяльності для спеціалізації області як приморського регіону. Проте їхній розвиток стримується відсутністю відповідних стратегій та цільових програм. Моделлю може стати процес кластеризації. Вищими темпами необхідно розвивати активний туризм (зокрема історичний, культурний, мольдіджний, патріотичний тощо).

У сільських регіонах – слід розвивати «ешелонований» тип освоєння приморських територій: безпосередньо у береговій зоні – рекреаційно-туристичні кластери. Далі від узбережжя – сільськогосподарські кластери з впровадженням високо інтенсивного екологічно чистого сільського господарства і переробки продукції задля задоволення потреб Запорізького регіону і вивозу надлишків за його межі. А у віддалених від узбережжя частинах області необхідно створювати туристичні кластери сільського (зеленого), екологічного та агротуризму.

Назріла гостра потреба розробки й прийняття Верховною Радою України відповідного закону щодо впровадження в нашій державі політики кластеризації, а також прийняття нормативно-правового акту «Курорт місцевого значення», який дасть змогу активізувати інвестиційну активність, сприятиме збільшенню обсягів залучення прямих інвестицій до мікрорегіонів, переорієнтує інвесторів на інвестування коштів у довгострокові проекти.

3. Модернізація рибогосподарського комплексу Запорізького регіону, за умов законодавчого визначення стратегії розвитку рибного господарства в Україні на довгостроковий період. Прибережний вилов у межах економічної зони Азовського моря потребує розширеного відтворення біологічних ресурсів за рахунок створення риборозплідних господарств.

Із метою розвитку морського та річкового (озерного) рибного господарства необхідно Міністерству аграрної політики і продовольства України спільно із Запорізькою обласною державною адміністрацією передбачити створення індустріальних парків «морські ферми» із пільговими кредитами на відповідну інфраструктуру, прискореним режимом амортизації, компенсаціями для створення робочих місць. Необхідна організація повного циклу інноваційних технологій з вирощування і переробки рибопродуктів, залучення об'єктів транспортної морської (річкової) інфраструктури до створення кластерів у сфері рибогосподарського комплексу.

Міністерству юстиції України спільно із Запорізькою обласною державною адміністрацією, іншими зацікавленими структурами й громадськими організаціями необхідно провести узгодження положень Водного та Земельного кодексів задля створення єдиних майнових комплексів із вирощування аквакультури та розвитку мари культури.

Міністерству аграрної політики та продовольства і Міністерству промислової політики України спільно слід вирішити проблему збереження та збуту власної продукції аквакультури, що стримує товаровиробників та не дозволяє використовувати водойми на повну потужність.

Міністерству фінансів України, за поданням від Запорізької обласної державної адміністрації, необхідно передбачити у Державному бюджеті України можливість отримання пільгових кредитів на розвиток морської аквакультури.

Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства разом із Міністерством інфраструктури України слід розробити відповідні Програми капітального ремонту гідротехнічних споруд у Запорізькому регіоні, модернізації старих та будівництва нових рибо-відтворювальних заводів.

Міністерству екології та природних ресурсів України необхідно впровадити методику проведення екологічної експертизи у сфері морської та річкової аквакультури.

Модернізація рибогосподарського комплексу Запорізького регіону можлива лише за умов надходження відповідного фінансування, передбаченого Державною цільовою програмою розвитку рибного господарства України на 2011–2015 роки.

4. Комплексний розвиток аграрного сектору Запорізького регіону через інтенсивне створення «ешелонованої» господарської структури території: у приморській зоні – розвиток рекреаційно-туристичних кластерів; у глибині регіону – сільськогосподарських кластерів.

Нині виробники сільськогосподарської продукції області займаються вирощуванням сировини (зерно, насіння ріпаку та олійних культур, баштанні культури, фрукти, овочі, виноград, продукція тваринництва у живій вазі), яку вони реалізують посередником за заниженими цінами.

З метою підвищення конкурентоздатності та інвестиційної привабливості аграрного сектору економіки Запоріжжя необхідно: забезпечити будівництво складської і холодильної інфраструктури для зменшення втрат сільськогосподарської продукції під час її зберігання; створювати аграрно-маркетингові центри і оптові ринки з реалізації сільськогосподарської продукції; забезпечити інвестування у промисловість області власної переробки сировини з подальшим її вивозом за межі регіону та України.

5. Зниження гостроти екологічних ризиків за рахунок законодавчого визначення статусу берегової зони. Розробка й здійснення стратегічного планування розвитку прибережних територій Запорізької області, розробка схеми функціонального зонування прибережної смуги з визначенням територій, придатних для різних видів господарської діяльності.

Із цією метою Міністерству екології та природних ресурсів України спільно із Запорізькою обласною державною адміністрацією необхідно ініціювати розробку Закону України «Про берегову зону Чорного і Азовського морів»; провести інвентаризацію та паспортизацію, а також ліквідацію несанкціонованих сміттєзвалищ; разом із НАН України розробити методику визначення рівнів гранично допустимого екологічного навантаження для

рекреаційних зон і морських акваторій; зробити обов'язковим проведення державної екологічної експертизи проектів будівництва та реконструкції об'єктів у приморській зоні [5].

Міністерству інфраструктури України необхідно приділяти особливу увагу питанням призупинення руйнування берегової лінії, ерозії земель, зсувів та абразійних процесів за рахунок берегоукріплювальних та протизсувних робіт, особливо в прибережній курортній зоні. Крім того, Міністерству аграрної політики України слід забезпечити екологічно обґрунтоване поводження з пестицидами та агрохімікатами у приморській зоні.

6. Активізація інноваційної діяльності. Оскільки фінансово-кредитна система України не зацікавлена у довгостроковому інвестуванні коштів у ризикові бізнес-проекти – доцільно створювати венчурні фонди у Запорізькій області через створення регіональних центрів підтримки розвитку і функціонування венчурного бізнесу. Такі центри можуть формуватися на базі існуючих наукових установ і навчальних закладів III – IV рівня акредитації м. Запоріжжя за підтримки Державного агентства України з інвестицій та інновацій.

На нашу думку, доцільно забезпечити державну підтримку таких проектів, зокрема шляхом: створення науково обґрунтованих, екологічно чистих біотехнологій переробки водоростей на сировину для одержання структуроутворювачів, білково-вітамінно-мінеральних добавок і йодо органічних комплексів, культивування гігантської устриці, мідії, камбали калкан, мікроводоростей, одержання композицій морських біополімерів та вуглецевих сорбентів медичного призначення тощо; організації єдиної оперативної системи інформації щодо обстановки у Азово-Чорноморському басейні, сучасних інформаційних і експертно-аналітичних систем контролю, підтримки прийняття рішень, діагнозу і прогнозу стану та управління морським середовищем і ресурсами; розвитку спеціального і наукового приладобудування задля проведення досліджень і реалізації високоєфективних морських технологій контролю стану середовища, видобування і переробки морських ресурсів; а також кооперації та інтеграції України до міжнародних програм в галузі морських наук і технологій Міжурядової океанографічної комісії ЮНЕСКО, Європейського Співтовариства, Міжнародної комісії з захисту Чорного моря від забруднень, наукових програм НАТО та ін.

⇒ Запорізька область є невід'ємною частиною українського економічного простору, тому багато у чому закономірності розвитку цього регіону повторюють загальнонаціональні негативні тенденції. Особливість розвитку Запоріжжя полягає у тому, що функціонуючи у контактній зоні «суходіл – море», до загальних проблем регіону додаються ще й специфічні: низька транспортна доступність приморських територій, депресивність, конфлікт інтересів різних споживачів природно-ресурсного потенціалу приморської, берегової та прикордонної економічної зон. Загалом, природно-ресурсний і економічний потенціал Запорізької області як приморського регіону використовується нерационально з огляду на її стратегічне значення для України в цілому. Крім того, на фоні загострення екологічних проблем, відсутні стратегічні і тактичні принципи управління цією специфічною територією.

Перспективи подальших досліджень. Продовження системного моніторингу державної політики щодо реформування державного управління регіонами та соціально-економічна оцінка їхньої ефективності з метою розробки пропозиції задля подальшого вдосконалення.

Обґрунтування й впровадження новітніх механізмів державного управління ефективним розвитком регіону України.

Література.

1. Закон України «Про акумулятуру» / [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.search.ligazakon.ua>.
2. Вступне слово Президента до щорічного послання до Верховної Ради про внутрішнє і зовнішнє становище України // Прес-служба Президента України В. Януковича. 6 червня 2013 р. / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/news/27879.html>.
3. Матеріали офіційного веб-сайту Запорізького обласної державної адміністрації / [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.zoda.gov.ua>.
4. Михайлюк О. Л. Щодо напрямів підвищення інвестиційної привабливості приморських регіонів України // Аналітична записка. Національний інститут стратегічних досліджень. Регіональний філіал у м. Одесі. – Травень 2013 р. / [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1168/>.
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 25 травня 2011 р. № 559 «Про містобудівний кадастр» / [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
6. Про схвалення Концепції Державної цільової програми розвитку рибного господарства України на 2011 – 2015 роки // Проект Постанови Кабінету Міністрів від 2010 р. / [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.dkr.gov.ua>.
7. Соціально-економічне становище регіонів України // Держстат України, 1998-2012. / [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
8. Статистична інформація. Головне управління статистики в Запорізькій області / [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.zp.ukrstat.gov.ua>.
9. Статистичний збірник «Регіони України» // Державна служба статистики України. – 2012. – Частина II. – К.: офіційний сайт ДССУ. – 810 с. / [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

УДК 351:338.2(1-10)

Олег Шпак

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ МОДЕРНІЗАЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ

В межах даної статті здійснено аналіз міжнародного досвіду державного управління модернізаційними процесами, ідентифіковано певні принципи, технології, оновлення всіх сфер суспільного життя у Японії, Китаї та Росії, на підставі цього обґрунтовано основні інституціональні прийоми, на яких має базуватись ефективна система запровадження модернізаційних проектів, що слугуватиме розвитку сервісної держави.

Ключові слова: модернізація, стратегічна модернізація, модернізаційні трансформації, модернізаційна політика, модернізація державного управління, державне управління, національна держава, стабільність, сильна держава, китайська доктрина реформ.

У контексті дослідження даної проблематики особливу увагу варто приділити розгляду механізмів управління модернізаційними процесами, які успішно адаптовані у світовій практиці й на підставі цього виробити параметри їх адаптації до вітчизняної системи державного управління. Значний теоретико-методологічний інтерес у даному відношенні для нас становить систематизація основних технологічних підходів до становлення національних моделей модернізації, які б враховували відповідні ментальні фактори розвитку держав, диктуючи відповідні інтереси, які визначають внутрішньополітичною та геополітичною ситуацією в державі, які зумовлюють потребу запровадження модернізаційної політики. Здебільшого йдеться про те, що в сучасних умовах суспільного розвитку кожна держава самостійно вирішує який тип модернізаційного розвитку їй обрати, і виходячи із цього запроваджує універсальний зразок для його реалізації. В результаті цього з'являється значна кількість модернізаційних проектів на локальному рівні розвитку держав, які слугують реалізації національних моделей державного управління модернізаційним розвитком.

У дослідженні даного аспекту варто передусім виходити із розуміння різних аспектів державного управління модернізаційними процесами у провідних країнах світу із визначенням внутрішніх цілей, із яких фактично формується зміст загальнонаціональних стратегій модернізації системи державного управління. Це тим самим увиразнює теоретико-методологічну потребу аналізу державного управління модернізаційними процесами у контексті сучасних дослідницьких підходів, які найбільш методологічно та концептуально розкривають основні проблеми та перспективні напрямки його реалізації.

Метою даної статті є здійснити концептуальний аналіз міжнародного досвіду державного управління модернізаційними процесами. Досягнення даної мети обумовлює вирішення таких завдань: ідентифікація основних принципів, технологій, оновлення всіх сфер суспільного життя у Японії, Китаї та Росії, на підставі цього обґрунтування основних інституціональних прийомів, на яких має базуватись ефективна система запровадження модернізаційних проектів, що слугуватиме розвитку сервісної держави в сучасних умовах суспільного розвитку.

Дана проблематика виступала предметом окремого аналізу у працях вчених які представляють різні наукові традиції, серед яких: А. А. Міхалев, В. В. Ліпов, В. В. Карлусов, В. Г. Буров, Ге Лі, П. І. Смірнов, Ван Шаосін, Хе Цзенке, А. В. Петров та інші.

На значну увагу заслуговує у даному відношенні досвід в Японії, яка однією із перших серед азійських держав перейшла на умови капіталістичного господарювання за англосаксонською моделлю, слугуючи у майбутньому зразком для своїх сусідів, передусім для Китаю та Кореї. Своїми успіхами державне управління модернізаційними процесами в Японії демонструє власний варіант модернізації – зі збереженням елементів традиційного суспільства. У якій у 50-ті роки в Японії вперше було розроблено програму модернізації суспільства, яка мала на меті «змінити цілі держави ра-

Постановка проблеми

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми

Мета

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Вигляд основного матеріалу